

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 9/2020-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2020 v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára (sudca spravodajca), Petra Straku, Ľuboša Szigetiho a Martina Vernarského predbežne prerokoval návrh skupiny 37 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpenej advokátkou JUDr. Vierou Kubicovou, Záhradnícka 68, Bratislava, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 321/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, s čl. 39 ods. 3 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a takto

r o z h o d o l :

Návrh skupiny 37 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **p r i j í m a** na ďalšie konanie v celom rozsahu.

Odôvodnenie:

I.

Návrh skupiny 37 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 11. decembra 2019 elektronicky a následne 16. decembra 2019 poštou doručený návrh skupiny 37 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „skupina poslancov“) podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) na začatie konania o súlade § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 321/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), s čl. 39 ods. 3 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 ústavy a s čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).

2. V úvodnej časti odôvodnenia návrhu skupina poslancov poukazuje na novelizáciu ústavy z 28. marca 2019, vykonanú ústavným zákonom č. 99/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela ústavy z roku 2019“), ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2019. Novelou ústavy z roku 2019 sa okrem iného súčasťou ústavného textu stalo nové znenie čl. 39 ods. 3 ústavy. Ustanovenie čl. 39 ods. 3 ústavy v znení novely ústavy z roku 2019 znie takto:

„(3) Vek potrebný na vznik nároku na primerané hmotné zabezpečenie v starobe nesmie presiahnuť 64 rokov. Žena má právo na primerané zníženie maximálneho veku potrebného na vznik nároku na primerané hmotné zabezpečenie v starobe o

- a) šesť mesiacov, ak vychovala jedno dieťa,
- b) dvanásť mesiacov, ak vychovala dve deti,
- c) osemnásť mesiacov, ak vychovala tri a viac detí.“

Skupina poslancov konštatuje, že novelou ústavy z roku 2019 *«došlo k „zastropovaniu“ dôchodkového veku na vek 64 rokov, pričom, vyplývajúc z dikcie ustanovenia článku 39 ods. 3, žena má právo na zníženie maximálneho veku potrebného na*

vznik nároku na primerané hmotné zabezpečenie v starobe v pomere 6 mesiacov za každé dieťa, pričom je maximum, o ktoré je možné znížiť dôchodkový vek, je 18 mesiacov. Toto znižovanie, vychádzajúc z ustanovenia čl. 39 ods. 3. je účinné od 01. 07. 2019 a aplikuje sa nezávisle od stanoveného dôchodkového veku.».

3. V nadväznosti na nadobudnutie účinnosti novely ústavy z roku 2019 Národná rada Slovenskej republiky (ďalej aj „národná rada“) 17. septembra 2019 schválila zákon č. 321/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „napadnutá novela“ alebo „napadnutá novela zákona o sociálnom poistení“), ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2020.

Na základe napadnutej novely došlo (okrem iného) aj k zmene ustanovenia § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktoré v platnom a účinnom znení znie takto:

„(2) Dôchodkový vek poistenca sa určí podľa prílohy č. 3a, ak tento zákon v § 274 neustanovuje inak; ak obdobie výchovy dieťaťa nemožno zohľadniť na určenie dôchodkového veku žene, dôchodkový vek muža narodeného po roku 1957, ktorý dieťa vychoval, sa určí podľa prílohy č. 3b.“

Skupina poslancov poukazuje aj na text príloh č. 3a a č. 3b, na ktoré napadnuté ustanovenie zákona o sociálnom poistení odkazuje, zdôrazňujúc, že „v danom prípade je relevantná príloha č. 3a“.

Ide o prílohu, ktorá má podobu „tabuľky pre jednotlivé ročníky narodenia a jednotlivé pohlavia stanovuje dôchodkový vek poistenca, pričom v štyroch stĺpcoch znázorňuje znížený dôchodkový vek v prípade výchovy detí. Demonštratívne uvádzame prehľad pár aktuálnych ročníkov žien, ktorých sa daná novela týka najviac:

<i>Rok narodenia poistenca</i>	<i>Žena bez detí</i>	<i>Žena, ktorá vychovala jedno dieťa</i>	<i>Žena, ktorá vychovala dve deti</i>	<i>Žena, ktorá vychovala tri deti alebo štyri deti</i>	<i>Žena, ktorá vychovala päť detí alebo viac detí</i>
1958	62r 8m	62r 7m	62r 1m	60r 9m	59r
1959	62r 10m	62r 8m	62r 5m	61r 6m	59r 9m
1960	63r	62r 10m	62r 9m	61r 10m	60r 6m
1961	63r 2m	63r	63r	62r 2m	61r 3m
1962	63r 4m	63r 2m	63r	62r 6m	61r 7m
1963	63r 6m	63r 4m	63r	62r 6m	61r 11m“.

Vychádzajúc z uvedenej tabuľky, skupina poslancov zdôrazňuje, že napadnutou novelou „... došlo k situácii, kedy právny predpis vo forme zákona, teda právneho predpisu nižšej právnej sily, určuje iné pravidlá znižovania odchodového veku do dôchodku v prípade výchovy detí, ako určuje Ústava, ktorá je právnym predpisom s najvyššou právnou silou v Slovenskej republike. V právnom štáte je neprípustné, aby právny predpis nižšej právnej sily bol v rozpore s predpisom vyššej právnej sily...

Ustanovenie článku 39 ods. 3 Ústavy pritom priamo zakladá jednoznačné práva žien, ktoré vychovávali deti, a zakladá výpočet znižovania maximálneho veku odchodu do dôchodku. Zákonný právny predpis teda nemôže žiadnym spôsobom priamo zužovať rozsah tohto práva, ale len v zmysle článku 39 ods. 3 Ústavy upravovať podrobnosti o tomto práve.“.

4. Skupina poslancov poukazuje aj na priebeh legislatívneho procesu o napadnutej novele zákona o sociálnom poistení v národnej rade, v rámci ktorého jedna zo signatárook návrhu poslankyňa národnej rady Petra Krištúfková predložila pozmeňujúci návrh, v ktorom okrem iného navrhla za prílohu č. 3 „vložiť prílohy č. 3a a 3b, ktoré znejú pre roky 1958 až 1963 nasledovne:

Rok narodenia poistenca	Žena bez detí	Žena, ktorá vychovala jedno dieťa	Žena, ktorá vychovala dve deti	Žena, ktorá vychovala tri deti alebo štyri deti	Žena, ktorá vychovala päť detí alebo viac detí
1958	62r 8m	62r 2m	61r 8m	60r 9m	59r
1959	62r 10m	62r 4m	61r 10m	61r 6m	59r 9m
1960	63r	62r 6m	62r	61r 6m	60r 6m
1961	63r 2m	62r 8m	62r 2m	61r 8m	61r 3m
1962	63r 4m	62r 10m	62r 4m	61r 10m	61r 7m
1963	63r 6m	63r	62r 6m	62r	61r 10m“.

Pozmeňujúci návrh poslankyne [REDAKOVANÉ] však nebol schválený, keďže ho podporilo len 55 poslancov národnej rady, v dôsledku čoho bola príloha č. 3a schválená v znení, ktoré presadila vláda Slovenskej republiky.

5. Podľa názoru skupiny poslancov je «... ustanovenie § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 321/2019 Z. z... v priamom rozpore s článkom 39 ods. 3 Ústavy, nakoľko zakotvuje odlišný odpočet rokov od dôchodkového veku vzhľadom k počtu vychovaných detí ženou. Ďalej tento nesúladi zákona a Ústavy vyvoláva značnú právnu neistotu pre poistencov, ktorí v súčasnosti nebudú vedieť určiť, kedy reálne majú nastúpiť do dôchodku, vzhľadom na dvojaký odpočet rokov resp. mesiacov pri stanovovaní dôchodkového veku. Takýto stav nie je v súlade s princípom právneho štátu vyjadreného v čl. 1 ods. 1 Ústavy, tzn. je s ním v rozpore. NR SR taktiež konala nad rámec svojich kompetencií a tým porušila čl. 2 ods. 2 Ústavy. Ďalej daná novela diskriminuje ženy, ktoré sú rečnikovo narodené v rokoch 1965 a nižšie, nakoľko na ženy narodené po roku 1966 a viac sa odpočet riadi už v intenciách Ústavy, to znamená, že za každé dieťa sa odpočítava 6 mesiacov s maximom 18-tich mesiacov. Z uvedeného je možné vyvodit', že novela je v rozpore nie len s čl. 12 ods. 1 Ústavy, ale aj s článkom 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).».

6. Skupina poslancov pripúšťa, že namietaný rozpor medzi znením čl. 39 ods. 3 ústavy a napadnutým ustanovením § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení možno riešiť aj uplatnením interpretačného pravidla *lex superior derogat legi inferiori*, na základe ktorého «právny predpis vyššej právnej sily ruší resp. zrušuje právny predpis nižšej právnej sily,

ktorý je s ním v rozpore. Interpretácia sa však využije až pri samotnej aplikácii práva, tzn. v prípade, ak sú oba právne predpisy účinné, tak ten, ktorý je vyššej právnej sily „kvázi“ pozastaví účinnosť právneho predpisu nižšej právnej sily pri aplikácii na konkrétny právny vzťah.».

Bez ohľadu na možnosti, ktoré poskytuje ústavne konformná interpretácia, skupina poslancov zdôrazňuje, že napadnuté ustanovenie je naďalej účinné a platné, a preto je nutné ho „dostať do súladu s Ústavou, nakoľko vyvoláva stav právnej neistoty“.

Na podporu svojho návrhu skupina poslancov poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 19/98 z 15. októbra 1998, v ktorom sa vo vzťahu k princípu právnej istoty uvádza: „Jedným z definičných princípov právneho štátu je právna istota. Požiadavkou právnej istoty je, aby zákony v právnom štáte boli pochopené dostatočne a aby umožňovali ich adresátom urobiť si aspoň predstavu o svojej právnej situácii. Nejasnosť, viacvýznamovosť a vágnosť pojmu... vytvára stav právnej neistoty, čím sa dostáva do rozporu s čl. 1 ústavy... Požiadavka, aby všeobecne záväzné právne predpisy spĺňali kritéria zrozumiteľnosti, a to osobitne vtedy, ak sa nimi zakazujú určité formy správania sa, predstavuje významný faktor eliminovania možnosti ich svojvoľného, účelového, nejednotného alebo iného nežiaduceho vykladania a uplatňovania príslušnými orgánmi verejnej moci (právny predpis má presne definovať správanie sa príslušných subjektov, ktoré chce obmedziť).“

Skupina poslancov poukazuje aj na ďalší právny názor vyslovený v citovanom náleze, v ktorom ústavný súd konštatuje, že „Princíp právneho štátu proklamovaný v čl. 1 ústavy je základným ústavnoprávnym princípom v Slovenskej republike. Ak zákonodarný orgán nepostupuje v súlade s inými ustanoveniami ústavy, poruší tým aj princíp ústavnosti vyplývajúci z čl. 1 ústavy. Národná rada ako zákonodarný orgán je viazaná kritériami ústavnosti v rovnakej miere ako ostatné orgány verejnej moci v Slovenskej republike (čl. 2 ods. 2 ústavy). Pri uplatňovaní svojej zákonodarnej pôsobnosti môže prijať zákon, pokiaľ ním neprekročí ústavou daný rámec.“.

7. Podľa skupiny poslancov je „ustanovenie § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 321/2019 Z. z... v zjavnom rozpore s článkom 1 ods. 1 Ústavy, nakoľko nespĺňa požiadavku právnej istoty a to, aby adresátom právnej normy, teda poistencom, dovolilo urobiť si aspoň predstavu o svojej právnej situácii.“

Momentom dvojakého spôsobu odpočtu z dôchodkového veku nastáva pre poistencov stav právnej neistoty, ktorý nie je v súlade s právnym štátom a teda článkom 1 ods. 1 Ústavy. Ak sa žena narodila v roku 1958 a počas svojho života mala 2 deti, tak momentom nadobudnutia účinnosti novely 321/2019 Z. z. nebude vedieť, či má nárok ísť do dôchodku vo veku 62 rokov a 1 mesiac (v zmysle zákona o sociálnom postení) alebo vo veku 61 rokov a 8 mesiacov (v zmysle Ústavy). Je neprípustné, aby orgán verejnej moci staval občana do takejto situácie, najmä v otázke práva na hmotné zabezpečenie v starobe...“.

8. Odkazujúc na právne názory ústavného súdu vyjadrené v náleze sp. zn. PL. ÚS 4/97 zo 4. marca 1998, skupina poslancov zdôrazňuje, že «... modifikácia práv a povinností priamo zakotvených v ústave iným právnym predpisom ako ústavným zákonom alebo priamou zmenou ústavy nie je ústavnokonformná. NR SR v pozícii zákonodarného orgánu – v danom momente nie ústavodarného orgánu – zjavne prekročila pri prijímaní danej novely svoju kompetenciu, ktorej obmedzenie je vyjadrené v článku 2 ods. 2 Ústavy: „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“ Ak raz NR SR v pozícii ústavodarného orgánu uznesením v zmysle čl. 84 ods. 4 upraví priame práva a povinnosti fyzických osôb v Ústave, nemôže následne v pozícii „len“ zákonodarného orgánu zužovať a modifikovať tieto práva a povinnosti len prijatím právneho predpisu – zákona, na ktorého schválenie postačuje kvórum dané čl. 84 ods. 2, resp. čl. 84 ods. 3 Ústavy.».

Na podporu vyslovenia nesúladu napadnutého ustanovenia zákona o sociálnom poistení aj s čl. 2 ods. 2 ústavy skupina poslancov poukazuje aj na nález sp. zn. PL. ÚS 17/96 z 4. marca 1998, v ktorom ústavný súd vyslovil: „Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon, ktorý svojím ustanovením § 56 narúša princíp právnej istoty a spochybňuje právny štát deklarovaný v čl. 1 ústavy. Národná rada Slovenskej republiky prekročila svoju právomoc danú čl. 2 ods. 2 ústavy. Nekonala totižto na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovil zákon... V právnom štáte štátne orgány striktné dodržiajú a rešpektujú ústavu, zákony, všeobecne záväzné právne predpisy a rozhodnutia ústavného súdu. Nedodržanie právnych princípov v praktickej činnosti štátnych orgánov znamená spochybnenie právnej istoty a dôvery občanov v právo.“

9. Vo vzťahu k namietanému nesúladu § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení s čl. 12 ods. 1 ústavy, t. j. s porušením zásady zákazu diskriminácie skupina poslancov poukazuje na právny názor ústavného súdu vyslovený v náleze sp. zn. PL. ÚS 36/95 z 3. apríla 1996, podľa ktorého «Ústavná norma, podľa ktorej „zákonné obmedzenie ústavných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré splňajú ustanovené podmienky“, zaväzuje zákonodarcu na jej rešpektovanie pri prijímaní zákona a ďalej všetky subjekty verejnej správy, aby v rámci svojej rozhodovacej, resp. aplikačnej praxe dôsledne postupovali v súlade s ňou. Preto zákon môže obsahovať iba také obmedzenia, ktoré sa rovnako vzťahujú na všetky individuálne (konkrétne) prípady, ktoré sú druhovo rovnaké.».

Skupina poslancov argumentuje, že *„Súčasná právna úprava zákona o sociálnom poistení aplikuje na druhovo rovnaké prípady odpočet v prípade výchovy detí rozlične, záležiac od dátumu, kedy sa žena narodila. V danom prípade jednoznačne možno hovoriť o diskriminácii skupiny žien, len na základe toho, že sa narodili v nesprávny rok. Porovnávať pritom treba ročníky narodené v roku 1966 a vyššie a ročníky 1965 a nižšie...“*.

10. Vo vzťahu k namietanému nesúladu § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení s čl. 21 ods. 1 charty skupina poslancov uvádza, že ide o *«... pre nás všeobecne právne záväznú právnu normu, vyjadrujúcu zásadu zákazu diskriminácie na základe veku, a to na Chartu. Jej záväznosť je možné odvodiť z článku 6 Zmluvy o Európskej únii, kde: „Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie zo 7. decembra 2000 upravenej 12. decembra 2007 v Štrasburgu, ktorá má rovnakú právnu silu ako zmluvy“*. Charta v článku 21 ods. 1 na rozdiel od článku 12 ods. 1 a ods. 2 Ústavy priamo implicitne vyjadruje zákaz diskriminácie aj na základe veku a to nasledovne: *„Zakazuje sa akákoľvek diskriminácia najmä z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie“*».

11. Skupina poslancov nenamieta nesúlad napadnutého ustanovenia § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení s čl. 39 ods. 3 ústavy, čo odôvodňuje takto:

«Dovolíme si ešte poukázať na skutočnosť, že zákon č. 461/2003 Z. z. v znení novely č. 321/2019 Z. z. je v ustanovení § 65 ods. 2 v časti stanovenia odchodu poistenca do

dôchodku v súlade s Ústavou, nakoľko Ústava v čl. 39 ods. 2 (správne má byť „ods. 3“, pozn.) určuje jedine to, že vek potrebný na vznik nároku na primerané hmotné zabezpečenie v starobe nesmie presiahnuť 64 rokov, z čoho vyplýva, že môže byť nižší ako 64. Takto tomu je aj v prílohe č. 3a v zákone č. 461/2003 Z. z., kde ročníky 1965 a nižšie majú nižší stanovený vek odchodu do dôchodku, ako budú mať ročníky 1966 a vyššie.»

12. Na základe dosiaľ uvedeného skupina poslancov navrhuje, aby ústavný súd o jej návrhu rozhodol prednostne podľa § 54 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2009 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), „*nakoľko ide o naliehavú vec v záujme ochrany základných práv a slobôd (ktorá postihuje viac ako 100000 žien)*“, a po predbežnom prerokovaní ho prijal na ďalšie konanie podľa § 75 zákona o ústavnom súde.

V konaní vo veci samej skupina poslancov navrhuje, aby ústavný súd o jej návrhu nálezom takto rozhodol:

„Ustanovenie § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom postení v znení zákona č. 321/2019 Z. z. nie je v súlade s čl. 39 ods. 3 a v spojení čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie.“

II.

Predbežné prerokovanie návrhu skupiny poslancov

13. Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavným zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa § 74 zákona o ústavnom súde (v spojení s čl. 130 ods. 1 ústavy)

«Návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas národná rada a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, môžu podať:

- a) najmenej pätina poslancov národnej rady,
- b) prezident
- c) vláda,
- d) súd v súvislosti s prejednávánou vecou,
- e) generálny prokurátor,
- f) predseda súdnej rady, ak ide o právny predpis týkajúci sa výkonu súdnictva,
- g) verejný ochranca práv, ak ďalšie uplatňovanie právneho predpisu môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (ďalej len „základné práva a slobody“).

Podľa § 56 ods. 1 až 5 zákona o ústavnom súde

„(1) Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

(2) Ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

(3) Ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

(4) Ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania

v inej veci v podstatnej časti zhodný s predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania.

(5) Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.“.

Podľa § 43 zákona o ústavnom súde

„(1) Návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

(2) Návrh na začatie konania musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho zástupcom.

(3) K návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.“.

Podľa § 75 zákona o ústavnom súde

„Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov okrem všeobecných náležitostí podľa § 43 musí obsahovať

a) označenie právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia, ktorého nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou navrhovateľ namieta,

b) dôvody, ktoré vedú navrhovateľa k pochybnostiam o súlade napadnutého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou,

c) označenie predpisu vyššej právnej sily, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia alebo medzinárodnej zmluvy, jej časti alebo niektorého jej ustanovenia, s ktorým napadnutý právny predpis podľa navrhovateľa nie je v súlade.“.

14. Ústavný súd návrh predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí pléna podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a dospel k záveru, že návrh skupiny poslancov obsahuje všetky náležitosti uvedené v § 43 a § 75 zákona o ústavnom súde a spĺňa aj procesné podmienky, za splnenia ktorých ho ústavný súd môže prerokovať a rozhodnúť o ňom. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

15. Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd poznamenáva, že skupina poslancov explicitne podľa petitu citovaného v bode 12 tohto uznesenia nenapáda nesúlad prílohy č. 3a zákona o sociálnom poistení s označenými ustanoveniami ústavy a charty. Z odôvodnenia návrhu, ako aj zo samotného textu § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení však vyplýva, že prílohu č. 3a možno považovať za jeho integrálnu súčasť. Na tomto základe ústavný súd konštatuje, že vo veci samej bude preskúmať ústavnosť napadnutého ustanovenia zákona o sociálnom poistení v spojení s prílohou č. 3a tohto zákona.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna
Ústavného súdu Slovenskej republiky